

Ευριπίδη Ελένη,
Επιπάροδος -
Β' Επεισόδιο
1η σκηνή
(στ. 576-658)

Τσατσούρης Χρήστος
Φιλολογος Γυμνασίου Μαγούλας
xtsat.blogspot.gr

Της Τροίας τους
μόχθους, όχι εσέ,
πιστεύω.

Μενέλαος (Αντώνης Καφετζόπουλος), Ελένη
(Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ -
ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασιλης Νικολαΐδης

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ (-ἐπί+εἴσοδος) Κατά ποσόν, ἐπικό/διαλογικό μέρος, ἀνάμεσα σε δύο χορικά. Στά επεισόδια, όπου έχουμε εξέλιξη τῆς δράσης, μιλοῦν καὶ δρουν κυρίως τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος (οἱ υποκριτές) καὶ ὁ Κορυφαῖος/Κορυφαία τοῦ Χοροῦ. **σελ. 143**

ἘΡΜΙΠΠΗ Ελένη

ἘΠΙΔΡΟΔΟΣ - Β' ἘΠΕΙΣΟΔΙΟ

στ. 576-1219

Ἡ ἐκ νέου εἴσοδος τοῦ Χοροῦ στὴν ὀρχήστρα

Ἀπὸ τὴν ἀναγνώριση στὸ σχέδιο ἀπόδρασης

«Οὐδεὶς ποτ' πύτυχπεν ἐκδικος γεγώς, ἐν τῷ δικαίῳ δ' ἐλπίδες σωτηρίας»

(στ. 1030-1031 μῦθ. στ. 1138-1139)

«Ὁ ἀδίκος ποτέ χαρά δε βλέπει, μονάχα με τὸ δίκαιο ἢ σωτηρία»

ΠΛΟΚΗ

- Ἡ ἀναγνώριση τῶν δύο συζύγων
- Ἡ ἀναζήτηση τῆς σωτηρίας
- Τὸ δίλημμα καὶ ἡ ἀπόφαση τῆς Θεονόης
- Τὸ σχέδιο ἀπόδρασης

ΘΕΜΑΤΑ

- Εἶναι - Φαίνεσθαι
- Τὸ ἀπροσδόκητο
- Θεοί - Τύχη - Ἄνθρωπος
- Ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ευσέβεια
- Ὁ δόλος ὡς μέσο σωτηρίας

Ἡ ἀναγνώριση, Ἐλένη - Μενέλαος (Λ. Τασσπούλου - Κ. Ἀθανασσπούλου, Ἀμφιθέατρο, 1999, σκην. Σ. Ευαγγελιάτος)

ἐπί + εἴσοδος
= ἐμφάνιση ἐνὸς
προσώπου ἐπὶ σκηνῆς

ΕΠΙΠΑΡΟΔΟΣ		Β' ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ			
576-587	1η ΣΚΗΝΗ 588-658	2η ΣΚΗΝΗ 659-840	3η ΣΚΗΝΗ 841-941	4η ΣΚΗΝΗ 942-1139	5η ΣΚΗΝΗ 1140-1219
Χορός	Ελένη - Μενέλαος	Αγγελιαφόρος - Μενέλαος, Ελένη - Χορός	Ελένη - Μενέλαος, Χορός	Θεονή - Ελένη, Μενέλαος - Χορός	Ελένη - Μενέλαος

Η επανεμφάνιση του Χορού στη σκηνή με ένα σύντομο χαρούμενο τραγούδι που αντικαθιστά τα μεγάλα σε έκταση χορικά (Μία από τις καινοτομίες του Ευριπίδη ήταν ο περιορισμός της έκτασης των χορικών).

ΧΟΡΟΣ

Άκουσα τη μάντισσα που μέσα
στο παλάτι ξάστερα το είπε:
ο Μενέλαος **δεν** επήγε
στον τρισκότεινο τον Άδη,
δεν τον σκέπασεν ο τάφος,
μα στο πέλαο παραδέρνει
και **δεν** έφτασεν ακόμη
στα λιμάνια της πατρίδας:
ο βαριόμοιρος πλανιέται χωρίς φίλους
από τότε που άφησε την Τροία
και γυρνάει με το καράβι
δώθε κείθε σ' ακρογιάλια ξένα.

580

585

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

- ▶ Τι πληροφορήθηκε ο Χορός από τη Θεονόη;
- ▶ Ποια νέα πληροφορία ανακοινώνει η Ελένη;
- ▶ Τι αγνοεί ακόμη η Ελένη και γιατί;

**Τεχνική κλιμακωτής
αποκάλυψης πληροφοριών**

ΕΛΕΝΗ

Πάλι ξανάρχομαι στον τάφο ετούτον,¹
 αφού απ' τη Θεονόη που τα πάντα
 γνωρίζει, πήρα ευχάριστες ειδήσεις:
 ο άντρας μου είναι ζωντανός, βλέπει τον ήλιο,
 στα πέλαα βασανίζεται γυρνώντας
 με το καράβι εδώ κι εκεί, μα θα 'ρθει
 μόλις οι παιδεμοί του τελειώσουν. Ένα
 δεν είπε μόνο, αν, όταν φτάσει,
 θα σωθεί κιόλας. Στην πολλή χαρά μου
 λησμόνησα καθάρια να ρωτήσω,
 σαν άκουσα πως γλίτωσε. Τριγύρω
 στη χώρα λέει πως έχει ναυαγήσει
 με λιγιστούς συντρόφους. Πότε θα 'ρθεις,
 που τόσο λαχταρώ να σ' αντικρίσω;

Ασάφεια
 προφητείας
 ως προς το
 χρόνο
 άφιξης του
 Μενελάου

ανυπομονησία
 Τεχνική κλιμακωτής
 αποκάλυψης πληροφοριών

590
 χαρά, ανακούφιση
 Τραγική
 ειρωνεία

595
 αγωνία

600
 Τραγική
 ειρωνεία

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ
 ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ
 ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ

- ▶ Ποια νέα πληροφορία ανακοινώνει η Ελένη;
- ▶ Τι αγωνιά ακόμη η Ελένη και γιατί;

Τι ξεχνάει να ρωτήσει η Ελένη;
 Ποια η δραματική λειτουργία
 αυτής της...αμέλειας;

ΣΧΟΛΙΑ

1. Επανερχόμαστε λοιπόν στην κατάσταση που υπήρχε πριν από τον ερχομό του Τούρκου.

Τέλειωσε το Α' Επεισόδιο και η σκηνή είναι άδεια. Η Ελένη και ο Χορός είναι μέσα στο παλάτι και ... τα λένε με τη Θεονόη, ενώ ο Μενέλαος ... κρύβεται. Και ξαφνικά ... πάλι έχουμε κίνηση.

Τι βλέπουμε να εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια μας; Τι διαδέχεται τον άδειο χώρο και τη σιωπή; Τι πληροφορούμαστε αμέσως;

Τι βλέπουμε να εκτυλίσσεται μπροστά στα μάτια μας; Τι διαδέχεται τον άδειο χώρο και τη σιωπή; Τι πληροφορούμαστε αμέσως;

► Κάποια από τις πύλες του ανακτόρου ανοίγει και εμφανίζεται ο Χορός, ακολουθούμενος από την Ελένη, ενώ το θέατρο γεμίζει με τους εύθυμους ήχους του αυλού. Οι γυναίκες του Χορού τραγουδάνε χαρούμενα γιατί η Θεονόη έδωσε αίσιο χρησμό. Ο Μενέλαος δεν πέθανε. Περιπλανιέται βέβαια μέχρι τώρα σε θάλασσες και σε αφιλόξενα ακρογιάλια, δυστυχισμένος και χωρίς φίλους, αλλά είναι ζωντανός.

Μαζί με το Χορό επιστρέφει και η Ελένη που προχωρεί προς τον τάφο του Πρωτέα, αναζητώντας εκεί προστασία και πάλι. Ταυτόχρονα, ανακοινώνει με τη σειρά της τα χαρμόσυνα νέα για το Μενέλαο και μια συγκλονιστική προφητεία που πήρε από τη Θεονόη. Ο άνδρας της όχι μόνο είναι ζωντανός αλλά έχει ναυαγήσει στην Αίγυπτο και ήδη πρέπει να τριγυρνά κάπου γύρω. Από τη χαρά της όμως, λέει η Ελένη, λησμόνησε να ρωτήσει ποια θα είναι η τύχη του σε αυτή την εχθρική χώρα.

Έκπληξη, τρόμος. Ο Μενέλαος είχε κρυφτεί στον τάφο του Πρωτέα. Η Ελένη τρέχει προς τα πίσω για να τον αποφύγει.

Συναίσθηματα Ελένης

Άα, ποιος είναι αυτός; Ο ανόσιος του Πρωτέα γιος μηχανεύεται για με παγίδες; Σα γρήγορο πουλάρι ή σα Μαινάδα

παρομοίωση

605

δεν πάω στο μνήμα;² Μ' όψη αγριεμένη κάποιος με κυνηγά για να με πιάσει.

ε≠φ

Πιστεύει ότι ο Μενέλαος είναι άνθρωπος του Θεοκλύμενου

ΣΧΟΛΙΑ 2 Εδώ η Ελένη εννοεί ότι πρέπει να πάει γρήγορα στο μνήμα με τη σβελτόδα μιας Μαινάδας, πριν την προλάβει ο Μενέλαος.

Σκηνογραφική – σκηνοθετική πληροφορία
(έντονη σωματική κίνηση)

ΜΕΝΕΛΑΟΣ

Εσύ που φοβισμένη ορμάς απάνω
στον τάφου τα σκαλιά και στο βωμό του³
μη φεύγεις, στάσου' ως είδα τη θωριά σου,
σάστισα και βουβός έχω απομείνει.⁴
Ασέβεια, γυναίκες' μ' εμποδίζει
να πάω στο μνήμα αυτός και πιάνοντάς με,⁵
στο βασιλιά γυρεύει να με δώσει,
για να με παντρευτεί κι ας μην τον στέργω.
Δε βοηθάω κακούς ούτε είμαι κλέφτης.
Όμως η φορεσιά σου έτσι σε δείχνει.⁶

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ
ΤΟΥ ΜΕΝΕΛΑΟΥ

Πώς αντιδρά η Ελένη;

Ποια η αντίδραση
του Μενέλαου,
όταν βλέπει την Ελένη;

610

615

ΕΛΕ.
**Τραγική
ειρωνεία + ε≠φ**

ΜΕΝ.
ΕΛΕ.

ε≠φ

**Αντίθεση – δραματική οικονομία
(καθυστερεί την αναγνώριση)**

**Ποια στοιχεία πνευματικού
πολιτισμού εντοπίζετε στους
στίχους 611-615;**

ΣΧΟΛΙΑ

1. Το ταφικό οικοδόμημα χρησίμευε συγχρόνως και ως βωμός. Άρα στον Πρωτέα προσφέρονταν θυσίες και τον τιμούσαν ως θεό.
2. Ο Μενέλαος «αναγνωρίζει» την Ελένη, γι' αυτό τα χάνει.
3. Ο Μενέλαος δεν πιάνει την Ελένη. Της κλείνει μάλλον το δρόμο για τον τάφο, όπως φαίνεται και από μια άλλη μεταφραστική εκδοχή: θέλει να με πιάσει να με δώσει στον άρχοντα (Κ. Τοπούζης).
4. Όπως και πριν με τη Γερώντισσα, έτσι κι εδώ γίνεται φανερός ο ρόλος της σκευής του Μενέλαου στη δραματική οικονομία του έργου.

Ασέβεια, γυναίκες· μ' εμποδίζει
να πάω στο μνήμα αυτός και
πιάνοντάς με, στο βασιλιά γυρεύει
να με δώσει, για να με παντρευτεί
κι ας μην τον στέργω.

ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ – ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ,
καλοκαίρι 2013, σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

Συναισθήματα Ελένης

Σκηνογραφική – σκηνοθετική πληροφορία

Η ΕΛΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ
ΤΟ ΜΕΝΕΛΑΟ

► Πώς η Ελένη φτάνει
στην αναγνώριση;

MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.

Στάσου, μην τρέχεις πια και μην τρομάζεις.

Στέκομαι γιατί αγγίζω αυτό το μέρος.⁷

Ποια είσαι; Ποια γυναίκα βλέπω μπρος μου;

Ρωτώ κι εγώ το ίδιο. Εσύ ποιος είσαι;

Τόσο πολύ να μοιάζει άλλη δεν είδα.

Θεοί! Θεϊκό 'ναι να 'βρεις τους δικούς σου

Είσαι Ελληνίδα ή ντόπια από εδώ γύρω;

Ελληνίδα' εσύ ποιος είσαι; Πες μου.

Όμοια, απaráλλαχτη με την Ελένη!

Κι εσύ με το Μενέλαο, τα 'χω χάσει.

Σωστά το δύστυχο μ' έχεις γνωρίσει.

Μετά από χρόνια στη γυναίκα σου ήρθες.

ασφάλεια

Τραγική ειρωνεία

ε≠φ

620

χαρά

625

έκπληξη,
ενθουσιασμός

τον αγκαλιάζει

Νιώθοντας ασφαλής στον τάφο του
Πρωτέα διαπιστώνει από κοντά την
ομοιότητα του άντρα της και απλώνει
τα χέρια της να τον αγκαλιάσει.

Η Ελένη προετοιμασμένη από την
προφητεία της Θεονόης αναγνωρίζει
αμέσως το Μενέλαο. (Μερική αναγνώριση)

ΣΧΟΛΙΑ

7. Η Ελένη κατόρθωσε να φτάσει στον τάφο, που της παρέχει άσυλο, και αισθάνεται πλέον ασφαλής.

Στάσου, μην
τρέχεις πια και
μην τρομάζεις.

Στέκομαι,
γιατί αγγίζω
αυτό το μέρος.

Μενέλαος (Αντώνης Καφετζόπουλος), Ελένη
(Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ –
ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

Απορία,
αμηχανία

σύγχυση

Τραγική
ειρωνεία

MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.
MEN.
ΕΛΕ.

Γυναίκα μου; Σταμάτα, μη μ' αγγίζεις.

Που σου 'δωσε ο Τυνδάρεως, ο γονιός μου.

Φαντάσματα αγαθά στείλε μου, Εκάτη.⁸

Συντρόφισσα δεν είμαι της Εκάτης.⁹

Κι εγώ δεν έχω πάρει δυο γυναίκες.

Ποιας άλλης είσαι ομόκλινος κι αφέντης;

Αυτής μες στη σπηλιά που ήρθε απ' την Τροία.

Εμένα μοναχά γυναίκα σου έχεις.

Σωστά δε βλέπω ή σάλεψεν ο νους μου;

Κοιτώντας με για την Ελένη δε με παίρνεις;

Μοιάζετε στη θωριά, μα ολότελα όχι.¹⁰

Δε με γνωρίζεις; Σκέψου, τι άλλο λείπει;

Της μοιάζεις; τούτο βέβαια δεν τ' αρνιέμαι.

Τα μάτια σου θα σου το φανερώσουν.

Μα έχω άλλη γυναίκα, εδώ χαλάει.

Στην Τροία πήγε μόνο το ειδωλό μου.

Ίσκιους που δείχνουν ζωντανοί ποιος φτιάχνει;

Ο αιθέρας, που το ταίρι σου έχει πλάσει.

Απίστευτα όσα λες; θεός ο πλάστης;

Έργο της Ήρας, να μη μ' έχει ο Πάρης.

Μα σύγκαίρα στην Τροία κι εδώ πώς ήσουν;

Τ' όνομα ολούθε πάει, όχι το σώμα.

Συναισθήματα Ελένης

630

1^η απόδειξη

Δυσάρεστη
έκπληξη -
ψυχραιμία

635

Η ΕΛΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ
ΤΟ ΜΕΝΕΛΑΟ

► Γιατί ο Μενέλαος
βρίσκεται σε σύγχυση
και πώς αντιδρά;

Πιστεύει πως έχει παραισθήσεις, δεν
δέχεται τις εξηγήσεις περί ειδώλου
και είναι έτοιμος να φύγει.

ε≠φ

640

2^η απόδειξη

3^η απόδειξη

645

Του λέει να βασιστεί στις
αισθήσεις του. Να τη δει και να
ξυπνήσουν οι αναμνήσεις του.

Ρητορική ερώτηση (αποκλείεται να ήσουν)

ε≠φ

650

ΣΧΟΛΙΑ

8. Με την αναφορά στην Εκάτη, τη θεά που έστελνε τα φαντάσματα, είναι σαν να πιστεύει ο Μενέλαος ότι έχει παραισθήσεις.

9. Δηλαδή δεν είμαι σκιά φάντασμα.

10. Το νόημα του στίχου (τὸ σῶμα ὁμοιον, τὸ δὲ σαρὸς μ' ἀποστερεῖ), σύμφωνα με ένα μελετητή, είναι: Της μοιάζεις βέβαια αυτό όμως που γνωρίζω, μου στερεί τη δυνατότητα να πιστέψω ότι βλέπω μπροστά μου τη γυναίκα μου.

Γυναίκα μου;
Σταμάτα, μη μ'
αγγίζεις.

Μετά από χρόνια
στη γυναίκα σου
ήρθες.

Μενέλαος (Αντώνης Καφετζόπουλος), Ελένη
(Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ –
ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

Συναισθήματα Ελένης

MEN. Άσε με, με περίσσιους ήρθα πόνους.
ΕΛΕ. Μ' αφήνεις, για να φύγεις μ' έναν ίσκιο;
MEN. Να χაίρεσαι που μοιάζεις στην Ελένη.
ΕΛΕ. Αα! μόλις βρήκα τον άντρα μου, τον χάνω.
MEN. Της Τροίας τους μόχθους, όχι εσέ, πιστεύω.¹¹
ΕΛΕ. Αχ! πιότερο από με δυστυχισμένη
δε βρίσκεται μ' αφήνουν οι δικοί μου¹²
κι ούτε στους Έλληνες θα πάω και στην Ελλάδα.

Τραγική
ειρωνεία + ε≠φ
απόγνωση

655

Ο Μενέλαος στρέφει την πλάτη στην Ελένη. **Ψυχική κατάρρευση. Αίσθηση αδιεξόδου.** Ναυαγούν όλες οι ελπίδες της Ελένης για επιστροφή στην πατρίδα.

Η ΕΛΕΝΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΟ ΜΕΝΕΛΑΟ

- ▶ Πώς η Ελένη φτάνει στην αναγνώριση;
- ▶ Γιατί ο Μενέλαος βρίσκεται σε σύγχυση και πώς αντιδρά;
- ▶ Πώς αισθάνεται η Ελένη με την αντίδρασή του και γιατί;

Η προσκόλληση στο **φαίνεσθαι** (στα φαινόμενα) είναι το βασικό εμπόδιο που περιπλέκει την αναγνώριση.

ΣΧΟΛΙΑ

11. Στα λόγια του Μενέλαου διακρίνουμε και τον υποσυνείδητο φόβο του μήπως τελικά ήταν μάταιος ο πόλεμος της Τροίας.
12. Η Ελένη χρησιμοποιεί πληθυντικά, αφού ο Μενέλαος αντιπροσωπεύει γι' αυτήν το σύνολο των συγγενών της.

Αχ! πώτερο από με δυστυχιμένη
δε βρίσκεται· μ' αφήνουν οι δικόι μου κι ούτε
στους Έλληνες θα πάω και στην Ελλάδα.

Ελένη (Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
– ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασίλης Νικολαΐδης

Μόλις συναντιούνται οι δύο σύζυγοι αρχίζει μια σειρά παρεξηγήσεων: Η Ελένη βλέπει το Μενέλαο, αλλά μέχρι να τον αναγνωρίσει ... νομίζει ότι είναι κάποιος άντρας του Θεοκλύμενου, που θέλει να την αρπάξει και να την οδηγήσει σε αυτόν. Γι' αυτό νομίζει ότι ο Μενέλαος προσπαθεί να την εμποδίσει να ξαναφτάσει (από την είσοδο του παλατιού) στο μνήμα του Πρωτέα. Πιάνεται και αυτή, δηλαδή, στα δίχτυα της εικόνας του ... (Είπαμε, μοιάζει με ζητιάνο)

Ο Μενέλαος ακούει εδώ από την ίδια την Ελένη όσα περίπου του είπε λίγο νωρίτερα η Γερόντισσα. Όμως ετοιμάζεται να φύγει, γιατί, ο ταλαίπωρος, δεν πιστεύει τη ... γυναίκα του που τον διαβεβαιώνει ότι αυτή είναι η αληθινή Ελένη και ότι στη σπηλιά φυλάνε ένα είδωλο! Εξακολουθεί, δηλαδή, να απορρίπτει όποια πληροφορία ... δυσκολεύεται να επεξεργαστεί ο (απλοϊκός) νους του και παραμένει εγκλωβισμένος στην πλάνη του ... Επιμένει: «Μοιάζεις στην Ελένη, μα εγώ έχω άλλη γυναίκα» ... ! Η Ελένη από την άλλη, πιο εύκολα καταλαβαίνει τι συμβαίνει. Έχουμε δει και στη σκηνή με τον Τεύκρο πόσο οξυδερκής είναι!

Μέσα σε όλο αυτό το μπερδεμένο κλίμα που δημιουργείται κατά τη στιχομυθία ανάμεσα στο ζευγάρι, λοιπόν, υπάρχουν άφθονες τραγικές ειρωνείες (Τ.Ε.) που προκύπτουν από τη διαφορά ανάμεσα στο είναι και το φαίνεσθαι των δύο συζύγων.

➤ Μπορείτε να συμπληρώσετε τον πίνακα βάζοντας το σωστό στίχο στο σωστό πεδίο;

Τ.Ε.			ε≠φ			Τ.Ε. + ε≠φ	
594	600-601	619	605-606	616	621	602-603	
635	643	647	631	639	650	611-613	653

Ο Μενέλαος και εδώ εμφανίζεται ... **βραδύνους** ή – το λιγότερο – **ισχυρογνώμων** (... αγύριστο κεφάλι, κατά το κοινώς λεγόμενο!): Έχει την αλήθεια μπροστά του και αρνείται να τη δει! Ετοιμάζεται πάλι να επιστρέψει στη σπηλιά, βουτηγμένος στην ... τραγική ειρωνεία ως το λαιμό! Η Ελένη, όμως, που – αυτή τουλάχιστον – μπαίνει ... στο νόημα και τον αναγνωρίζει (**ΜΕΡΙΚΗ αναγνώριση**) τι φταίει; Να φτάσει τόσο κοντά στην πηγή (~~Ξ~~ ζει ο Μενέλαος και είναι στην **Αίγυπτο**) και να μην πει νερό; (~~Ξ~~ ο Μενέλαος **δεν** την πιστεύει και ετοιμάζεται να φύγει). Κρίμα, κρίμα το κορίτσι! Να ... καταβαραθρωθεί η ψυχολογία της έτσι, μέσα σε ούτε ... 100 στίχους;

Από τη στιγμή που πρωτοεμφανίζεται στη σκηνή και πρωτοαντικρίζει το Μενέλαο ως το στίχο 658 τι **συναισθήματα** βιώνει η Ελένη; Πώς θα τα απεικονίζατε σε ... γραφική παράσταση;

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΝΗΣ	ως στ. 601: <u>ειδήσεις</u> Θεονόης	602-616: Η Ελένη <u>δεν</u> <u>αναγνωρίζει</u> το Μενέλαο	617 -628: Η Ελένη <u>αναγνωρίζει</u> το Μενέλαο	629 - 653: <u>Ο Μενέλαος</u> <u>αρνείται</u> να δεχθεί ως σύζυγό του την Ελένη	656 - 658: <u>Ο Μενέλαος</u> <u>αποφασίζει</u> να <u>φύγει</u>
χαρά 					
έκπληξη 					
φόβος 					
απόγνωση 					

Ας μην βγάλουμε και τελείως άχρηστο το Μενέλαο. Έχει και αυτός το δίκιο του ... Είναι σίγουρος ότι στη σπηλιά υπάρχει η Ελένη! Υπάρχουν όμως και άλλα ... ελαφρυντικά στη (δύσκολη, ομολογουμένως) κατάστασή του!

Τι άλλο, πιστεύετε, τον εμποδίζει να δει – επιτέλους – την αλήθεια;

Τι άλλο, πιστεύετε, εμποδίζει το Μενέλαο να δει – επιτέλους – την αλήθεια;

► Ο Μενέλαος δηλώνει στο στίχο 655 ότι πιστεύει «**της Τροίας τους μόχθους**» και όχι την Ελένη και κάνει μεταβολή για να φύγει οδηγώντας έτσι την Ελένη σε ψυχική κατάρρευση. Πίσω από τα τελευταία λόγια του Μενελάου διακρίνουμε τον υποσυνείδητο φόβο του, μήπως τελικά ήταν **μάταιος ο πόλεμος της Τροίας**. Δεν είναι εύκολο για έναν άνθρωπο που τόσα χρόνια υπέφερε από τα δεινά ενός σκληρού πολέμου να αποδεχθεί πως πολεμούσε για ένα ίσκιο.

Με την προφητεία της Θεονόης και τη συνάντηση Μενέλαου - Ελένης επί σκηνής, για τους θεατές έχουν μπει όλα τα κομμάτια του παζλ στη θέση τους. Το μόνο που απομένει είναι η **αναγνώριση** των δύο συζύγων. Δεν συμβαίνει όμως έτσι. Οι ήρωες είναι εντελώς απροετοίμαστοι να δεχτούν την αλήθεια.

Στη σκηνή υπάρχει «**δραματική επιβράδυνση**». Ποια στοιχεία αξιοποιεί ο ποιητής για να την πετύχει;

Στη σκηνή υπάρχει «δραματική επιβράδυνση». Ποια στοιχεία αξιοποιεί ο ποιητής για να την πετύχει;

1

▶ Ασάφεια προφητείας Θεονόης

2

▶ Άρνηση Μενελάου να αποδεχθεί την αλήθεια

3

▶ Αναγνώριση μόνο από την πλευρά της Ελένης

Αχ! πώτερο από με δυστυχισμένη
δε βρίσκεται· μ' αφήνουν οι δικοί μου κι ούτε
στους Έλληνες θα πάω και στην Ελλάδα.

Πώς νιώθετε έχοντας παρακολουθήσει τη σκηνή και ακούγοντας
τα τελευταία λόγια της Ελένης;

Ελένη (Πέμη Ζούνη), ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ΔΗΠΕΘΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ, καλοκαίρι 2013,
σκηνοθεσία Βασιλης Νικολαΐδης

Ευριπίδη Ελένη, Επιπάροδος - Β'
Επεισόδιο, 1η σκηνή (στ. 576-658)

<https://www.facebook.com/groups/171963619635880/?ref=ly>

(Πηγή εικονογραφικού υλικού)